

מסורת הש"ס

6) לקמן (ה)א. טעמיה
מה' (ב) ל"ג טוב ואפילו
יעצין ופי' ש"ס.

הנהרות הב"ח

6) בשבטה לפרס
אחרית יתרו: (ב) ש"י
ד"ה ש"י וז"ה א"ל
הד"ה: (ג) ה"ה ומהר
ו"י וטעמו הואי ופ"ה:
(ד) ה"ה ד"ה נקטת ו"י
דכתיב נמי ח"י הכ"ה
וע"י: (ה) ה"ה פ"ה
ו"י וע"י ו"י ג"ב ונ"ה
המכ"ה (ה) ה"ה ד"ה
המ"ה פ"ה ו"י: (ו) ה"ה
ד"ה המקל ו"י ונמנה
דקלמ"ה ה"ה אמר בע"ה
דמ"ה:

הנהרות הגר"א

א) נ"ה חוק: ר"ב נ"ה
ר"ה חוק: ע"ה. ע"ה
הע"ה ו"י ח"ה ונ"ה
ש"י פ"ה ט"ו: [ב] ש"י
ד"ה ו"ה דק"י. מ"י ט"ו.
נ"י ו"י ו"י ו"י ו"י
מפ"ה ש"י ל"ה הד"ה
וע"י ח"ה ו"ה: [ג] ש"ה
ר"ב ו"ה ו"ה ו"ה ו"ה
ד"ה ר"ב ש"ה ו"ה ו"ה
[ד] ש"ה ד"ה ל"ה ד"ה ש"י
ט"ו. נ"י ו"ה ש"י ח"ה
ח"ה ש"י:

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

קג.

עין משפט
ג"ר מצוה

שכיר בומנו נשבע ונטול. אם ביום שלא ממלכתו תכנו נשבע
שלא קיבל ונטול זה אחד מן הנשבעים ונטולין האמורים במסכת
שנועות (דף מד): שתקנו לו חכמים דסקלוה לנשועה מבעל הבית
ושערה אשכיר משום דבעל הבית טרוד בפועליו וכסודר שנתן

נקיטת חמש שנין. פ"ה ל"ג ל"ג וכן בקונטרס שאין כתוב
בשטר לא תחילת השנים ולא סופן והשטר ביד השוכר
ואומר משכיר לשוכר כבר דרת ה' שנים ופריך בשטר מלוה מי
נאמן לומר פרעמי פלגא ומשני הכא א"ל האי דכתיב לך שטרא

כי היכי דלא תחוק פירוש עיקר השטר
נכתב בשבילי שלא תאמר לוקות הוא
בידי ואין השטר בידך אלא כדי
שלא תאמץ לך חשונן השנים כמה
היו מכל מקום עיקר השטר בשבילי
נכתב שפ"י כן יש קול שנמסרתה
הוא אל"ף אע"פ שהשטר בידך ולשון
שני פ"ה זה לשונו יש לאמרים
שכתבו בשטר בזמן כך וכך שכרתי
חלרו של פלוני עשר שנים בק'
דיגריס י' דיגריס ככל שנה ואמר ה'
שנים טעון השוכר ואמר לנשכיר
נקיטת שכירות חמש שנין כו' ואסקינא
דהשוכר נאמן ונשבעה ומסתברא
כי האי פירושא נמראה ע"כ ולשון
זה נראה עיקר חז"ל דנאמנות
השוכר האומר שפרע השכירות איירי
נמי לעיל מיניה בסמוך ומשמע
דכתיב נמי איירי (ו) ועוד דהשתא
ניחא טפי מה שאמר במסקנא שלא
נעשה השטר לגבינא אלא כדי שלא
יחזיק השוכר לפניו זה השטר וכן
בית המשכיר: **שואל** אדם

בבבוי. בערוך ערך שואל מפרש
בטובו בטובה שמחזיק השואל להשאיל
יכול השואל להשתמש לעולם ככלו של
משאל ואין נראה: **פרדסי** רפ"ק
ב"ה ב"ה פרדסי דאית ליה. ו"ה דלמר
ב"ה המוכר את הבית (ב"ב דף פ"א:
וה"ה ד"ה ארעא) ארעא תרמי
משמע ואין לומר דהתם נמי אי אמר
ארעא הוה משמע כולוהי נמו פרדסי
דהא אמר התם בסוף פרק (דף ס"ט):
דיקלי יהיב ליה תרי דיקלי וכו' לא
וי"ל דהיינו דוקא גבי מכר דאין לנו
לומר שמכר כל קרקעותיו אלא
הפחות אבל בשאלה אינו מקפיד
דמשאל לכל זכרו (ו) ועוד י"ל דהתם
יד לוקח על התחובה שהמוכר
מוחזק והכא יד המשאל על התחובה
שהשואל מוחזק וכו' לא מקרי שואל
מוחזק בין שסופו להחזיר ואין שאר
ידידו כדאמר לעיל קרקע בחוקת
בעליה עומדת ואפי' בסוף הדש
לא דמי דדוקא קרקע שאין יכול
להציע לשמטו מיד בעלה אוליגין
כבר חזקה קמא אבל בעמטלולין
אוליגין בתר מאן דמוסס השתא היכא
דליכא חזקה קרקע כנגדה:

הדרן עלך השואל

המקבל שדה מחבירו מ'מקום שנהגו
לקצור יקצור לעקור יעקור
לחרוש (ה) אחריו יחרוש הכל כמנהג המדינה
כשם שחולקין בתבואה כך חולקין בתבן
ובקש כשם שחולקין בין כך חולקין
בזמורות
ואותו שנשאר בקרקע אין
(שמות ה) לקושש קש לתנן שהיו מלקטים בשדות הקש הנשאר
שם תחת התבן כי התבן כבר הוליוכוו הבעלים איש לביתו וכן
אמרין בפרק שואל (שם דף ק"ג): בשלמא קש משכחת לה במחזור
אלא תנן במחזור היכי משכחת לה ובגמרא דקאמר (ו) בעינא
דתיבתן ארעאי הוה ליה למימר דתתקש אלא משום שרגילות
הוא לעשות אשפה מן התבן ולזבל השדה ולהכי קאמר דתיבתן
כלומר שיהא הקש במקום הזבל העשוי מן התבן והא דקאמר
נמי בעינא מינא התם לפי ששוקר הכל ודש את הכל כמורגים ומתרחק נקרא הכל תבן: (וע"פ מוספות שם ל: ד"ה כ"ה):
ואל

א"שכיר בומנו נשבע ונטול שכיר הוא
דרבו רבנן בשבועה עליה מ'משום דבעל
הבית טרוד בפועליו אבל י'הבא שוכר מהימן
בשבועה אמר רבא אמר רב נחמן יהאי מאן
דאוגר ליה ביתא לחבריה לעשר שנין
וכתב ליה שטרא וא"ל נקיטת חמש שנין
מהימן א"ל רב אחא מדפתי לרבינא אלא
מעתיא אופיה מאה זווי בשטרא וא"ל
פרעתיק פלגא ה"ג דמהימן א"ל הכי השתא
התם שטר לגוביינא קאי אם איתא דפרעיה
איבעי ליה למכתבא אנביה א"ג מיכתב עליה
תברא אבל הכא אמר ליה האי דכתיבי לך
שטרא כי היכי דלא (א) תחוק עליה אמר
רב נחמן השואל אדם ב'בטובו לעולם אמר
רב מרי ברה דבת שמואל והוא דקני מיניה
אמר רב מרי רבא יהאי מאן דאמר ליה לחבריה
קתיה אמר רבא יהאי מאן דאמר ליה לחבריה
אושלן מרא למורפק ביה האי פרדסיא
רפיק ביה ההוא פרדסיא פרדסיא רפיק ביה
כל פרדסיא דבעי פרדסי רפיק ואויל כל
פרדסי דאית ליה ומהדר ליה קתיה אמר
רב פפא יהאי מאן דאמר ליה לחבריה
אושלן האי גרנותא ונפלה לא בני ליה
גרנותא ונפלה בני לה כי גרנותא כרי ואויל
כמה גרנותי בארעיה עד דמתרמי ליה
וצריך למוקני מיניה: **מתני'** המושכר
בית לחבירו ונפל חייב להעמיד לו בית
היה קטן לא יעשנו גדול גדול לא יעשנו
קטן אחד לא יעשנו שנים שנים לא יעשנו
אחד לא יפחות מן החלונות ולא יוסיף
עליהם אלא מדעת שניהם: **גמ'** היכי דמי
אי דאמר ליה בית זה נפל 'אול ליה אי דאמר
ליה בית סתם אחד יאמאי לא יעשנו שנים
קטן אמאי לא יעשנו גדול אמר ר' לקיש
דאמר ליה בית שאני מושכר לך כדתי
ארכו כך וכך אי הכי מאי למימרא אלא כי
אתא רבין אמר ריש לקיש דאמר ליה בית
כוה אני מושכר לך ואכתי מאי למימרא לא
צריכא דקאי אגודא דנהרא מהו דתימא מאי
כוה דקאי אגודא דנהרא קמ"ל:

הדרן עלך השואל

המקבל שדה מחבירו מ'מקום שנהגו
לקצור יקצור לעקור יעקור
לחרוש (ה) אחריו יחרוש הכל כמנהג המדינה
כשם שחולקין בתבואה כך חולקין בתבן
ובקש כשם שחולקין בין כך חולקין
בזמורות
ללא חמני בעדיה: קמ"ל. דלכולה מילתא חמני:

הדרן עלך השואל

המקבל. או באריסות למחלה ולשליש ולרביע או
תכירות כן וכן טורים לשנה: לחרוש
אחריו. אחר הקלירה או העקירה כדי להפוך שריס של
עשבים רעים שנו וימותו ולא יחזרו וילחמו לכשתורע:
בזמורות
נמי בעינא מינא התם לפי ששוקר הכל ודש את הכל כמורגים ומתרחק נקרא הכל תבן: (וע"פ מוספות שם ל: ד"ה כ"ה):
ואל

קב א ב מ"י פ"ה ח"ה
שכירות ה"י ו סג
עשין ל טושי"ע ח"ה פ"י
פט ספ"ג ו ספ"ג ג וס"ה
פט ספ"י ג:
קב ג מ"י ט"ו ח"ה ג
וע"י דהשנות ובמ"ה
מגנ טושי"ע ח"ה פ"י
טו ספ"ה א:
קב ד מ"י ט"ו ח"ה ד
טושי"ע ט"ו ספ"ג ב:
קב ה ו ד מ"י פ"ה ח"ה ח
שאלה ופקדון הלכה ח
מגנ ל"חין נב טושי"ע ח"ה
פ"י שח"ה ספ"ג ו:
קב ו ח מ"י ט"ו ח"ה ו
טושי"ע ט"ו ספ"ג ז:
קב ז ט מ"י ט"ו ח"ה ט
טושי"ע ט"ו ספ"ג ח:
קב ח מ"י ט"ו ח"ה י
מגנל"ח טושי"ע ח"ה
הלכה ז סג עשין פט
טושי"ע ח"ה פ"י ש"ב ספ"ג
ח:
ג מ"י ט"ו ח"ה י טושי"ע
ח"ה פ"י ש"ב ספ"ה א
הג"ה:
א ס מ"י ט"ו ח"ה י ו
סג טושי"ע ח"ה
פ"י ש"ב ספ"ג ד:
ב ע מ"י ט"ו ח"ה טמ
טושי"ע ח"ה פ"י ח"ה ט"ו
סג ספ"ג ג: